

Šič/šička kusových výrobků (kód: 31-041-E)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Šička kusových výrobků
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	2

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Používání předvedených metod a postupů práce ke zhotovování kusových výrobků	2
Sešívání jednotlivých dílů a součástí kusových výrobků	2
Obsluha speciálních šicích strojů při výrobě kusových výrobků	2
Tvarování kusových výrobků	2
Kontrola kvality při zhotovování kusových výrobků	2
Seřizování šicích strojů při zhotovování kusových výrobků	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Používání předvedených metod a postupů práce ke zhotovování kusových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zopakovat technologický postup předvedené operace	Praktické předvedení
b) Zhotovit součást nebo vypracovat úsek dílu kusového výrobku v technologické návaznosti operací	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Sešívání jednotlivých dílů a součástí kusových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit jednotlivé díly a součásti kusového výrobku (uspořádat pracoviště podle potřeby manipulace s materiálem)	Praktické předvedení
b) Použít ruční šití (přišít knoflík nebo ozdobu)	Praktické předvedení
c) Spojit díly a součásti výrobku šitím na šicím stroji (uzašít začátek a konec šití, dodržet šířku švové záložky, použít různé druhy švů)	Praktické předvedení
d) Vypracovat detaily a součásti výrobku na šicím stroji (vypracovat uzávěr ložního prádla, předšit součást do tvaru, ozdobně prošit)	Praktické předvedení
e) Dodržovat předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, používat návody k obsluze a údržbě strojů a zařízení, udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha speciálních šicích strojů při výrobě kusových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Obnitkovat okraje dílu kusového výrobku	Praktické předvedení
b) Vyšít díрку na prádlovém dírkovacím stroji	Praktické předvedení
c) Přišít knoflík na knoflíkovacím stroji	Praktické předvedení
d) Sešít okraje dílu kusového výrobku na stroji se zakladačem	Praktické předvedení
e) Olemovat okraje dílu kusového výrobku na stroji se zakladačem	Praktické předvedení
f) Dodržovat předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, používat návody k obsluze a údržbě strojů a zařízení, udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvarování kusových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Podlepit součásti kusového výrobku	Praktické předvedení
b) Provést mezioperační a konečné tvarování a žehlení kusového výrobku	Praktické předvedení
c) Dodržovat předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, používat návody k obsluze a údržbě strojů a zařízení, udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola kvality při zhotovování kusových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést kontrolu šití a švů (posoudit, zda stehy a švy odpovídají požadavkům na kvalitu)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést kontrolu podlepování a žehlení (posoudit, zda díly odpovídají požadavkům na kvalitu)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Seřizování šicích strojů při zhotovování kusových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat, zda stroje (potřebné pro provedení dané operace) jsou čisté a funkční a odpovídají předpisům BOZP a požární prevence	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkontrolovat, zda parametry a seřízení strojů a zařízení (potřebné pro provedení dané operace) odpovídají zpracovávanému materiálu, seřídít stroje a zakladače podle zpracovávaného materiálu a prováděné operace	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést údržbu vybraného stroje v souladu s pracovním postupem a podle technických dispozic	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést výměnu jehly a nití u jednojehlového šicího stroje, obnitkovacího stroje, dírkovacího stroje	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Dodržovat předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, používat návody k obsluze a údržbě strojů a zařízení, udržovat pořádek a čistotu na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při zkoušce jsou ověřované odborné kompetence a kritéria hodnocení sestaveny v dílčí pracovní procesy (povedení pracovní operace nebo souboru pracovních operací v technologické návaznosti) – uchazeči je zadáno zhotovení části kusového výrobku (uzávěru ložního prádla) a sešití okrajů dvou částí kusového výrobku různými způsoby. Následující operace budou uchazeči předvedeny a následně uchazečem zopakovány:

- vypracovat uzávěr povlaku na polštář se zapínáním na knoflíky umístěný v krajovém přehybu (zopakovat jako soubor operací: dle nástřihu dvakrát podehnout a v kraji prošít krajovou podsádku nákrýtového i podkrýtového překlada, naznačit ukončení uzávěru a vyznačit umístění dírek dle šablony, vyšít strojem prádlové dírky dle naznačení, položit překlady na sebe a sešít prošitím v krajích, v ukončení zpevnit prošitím do tvaru obdélníčku, našít knoflík strojem)
- sešít boční okraje povlaku na polštář a obnitkovat
- sešít dva okraje textilie v délce 2 m dvojitým hřbetovým švem
- sešít dva okraje textilie v délce 1 m zakládaným přeplátovaným švem strojem se zakladačem
- olemovat okraj textilie v délce 1 m oboustranným lemovacím švem strojem se zakladačem

Autorizovaná osoba zpracuje seznam strojového vybavení (strojů a zařízení, které jsou k dispozici) a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 týden) před zkouškou. Dále autorizovaná osoba zpracuje přehled doporučené literatury a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 měsíc) před zkouškou.

Autorizovaná osoba ke zkoušce připraví dílenské šablony a textilie (textilii na povlak ve vhodné velikosti, 2 pruhy textilie v délce 2 m a 3 pruhy textilie v délce 1 m k provedení švů, lemovku, prádlové knoflíky) a patříčné zakladače pro prováděné operace.

Jednotlivá kritéria hodnocení se ověřují uvedenými nástroji hodnocení a zaměřují se jak na vlastní provádění operce, tak na výsledek pracovní činnosti. Při ověřování splnění kritérií hodnocení formou praktického předvedení je třeba se zaměřit na kvalitu vypracovaného dílce (vzhled, funkčnost prvků, dodržování šířek švových záložek, hladkost švu, přesnost tvaru součástí), klást důraz na rozvržení pracovní plochy, úsporu pohybů a jednotlivých úkonů a dále je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů (zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění zadaného úkolu z hlediska dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci). Při ověřování splnění kritérií hodnocení formou praktického předvedení a ústního ověření se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti v souladu s doporučenou literaturou, ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na zhotovování šitých kusových výrobků nebo oděvů a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby kusových výrobků nebo oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oděvním oboru.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na oděvnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby šitých kusových výrobků nebo oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oděvním oboru.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na oděvnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby šitých kusových výrobků nebo oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oděvním oboru.
- d) Profesionální kvalifikace 31-041-E Šič/šička kusových výrobků nebo 31-034-E Šič/šička oděvních výrobků nebo 31-033-H Švadlena + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti výroby šitých kusových výrobků nebo oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oděvním oboru.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici šicí dílnu umožňující ověření všech odborných kompetencí, vybavenou pro zhotovení uvedených šitých kusových výrobků, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Krejčovské pracovní pomůcky – jehly, špendlíky, křídly, nůžky konečkovací, nůžky s délkou ostří nejméně 10 cm
- Žehlicí pracoviště a techniku (parní a elektrickou nebo elektroparní žehličku, žehlicí stůl)
- Průmyslový jednojehlový šicí stroj se stehem vázaným, zakladače, speciální stroje (obnitkovací tří nebo vícenitný stroj, prádlový dírkovací stroj, knoflíkovací stroj)
- Návodů k obsluze a údržbě šicích strojů a zařízení
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Textilní materiál (textilie na ložní povlak ve vhodné velikosti, 2 pruhy textile v délce 2 m, 3 pruhy textile v délce 1 m, lemovka, prádlové knoflíky) a dílenské šablony pro naznačení dírek a ukončení uzávěru

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 2 až 3 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Moděva, o. d., Konice